

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра технологічної та професійної освіти

«До захисту допускаю»
завідувач кафедри технологічної та професійної освіти,
доктор педагогічних наук, професор
_____ Л. В. Оршанський
«____» грудня 2024 р.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ВИГОТОВЛЕННЯ
СУЧАСНИХ НОВОРІЧНИХ ІГРАШОК У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Спеціальність 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Магістерська робота
на здобуття кваліфікації – *вчитель трудового навчання, технологій*
та креслення, викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти,
вчитель інформатики

Авторка роботи: Кобрин Оксана Анатоліївна _____
підпис

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент
Мельник Галина Миколаївна _____
підпис

Дрогобич, 2024

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Зав. кафедри _____
(підпис) 10.10.2023 р. (дата)

ЗАВДАННЯ на підготовку магістерської роботи

1. Тема «Методика навчання технологій виготовлення сучасних новорічних іграшок у закладі загальної середньої освіти».

2. Керівник – канд. пед. наук, доцент Мельник Г.М.

3. Студентка – Кобрин Оксана Анатоліївна.

4. Перелік питань, що підлягають висвітленню у кваліфікаційній роботі:

- 1) дослідити історію появи новорічних іграшок;
- 2) описати типологію новорічних прикрас;
- 3) укласти методичні поради щодо вивчення способів виготовлення сучасних ялинкових іграшок з різноманітних матеріалів;
- 4) розробити конспекти уроків з технологій для закладу загальної середньої освіти;
- 5) підготувати наочні матеріали для вивчення новочасних технік виготовлення новорічних прикрас.

5. Список рекомендованої літератури:

Антонович Є.А., Проців В.І., Свид С.П. Художні техніки у школі: навч. метод. посіб.. Київ: ІЗМН, 1997. 312с.

Бербец В.В., Бербец Т.М., Дубова Н.В. Проектно-технологічна діяльність учнів на уроках професійного навчання: теорія і методика / за заг. ред. О.М. Коберника. Київ : Науковий світ, 2003. 172 с.

Ботюк О.Ф. Деревинознавство. навч. посіб. Тернопіль: Астон, 2002. 100 с.

Коберник О.М. Методика трудового навчання : проектно-технологічний підхід : навч. посіб. / за ред. О.М. Коберника, В.К. Сидоренка. Умань : СПД Жовтий, 2008. 216 с.

Коберник О.М., Бербец В.В., Дубова Н.В. Трудове навчання в школі: проектно-технологічна діяльність. 5 – 12 класи: навч. посіб. / за ред. О.М. Коберника. Харків: Вид. група «Основа», 2010. 256 с.

Матіішин Н., Белова Ю.. Підготовка майбутніх учителів технологій до навчання школярів проектно-технологічної діяльності: монографія. Бердянськ: БДПУ, 2017. 260 с.

№ з/п	Назва етапу	Термін виконання	Термін звіту перед керівником, кафедрою
1.	Вивчення й аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури; визначення вихідних положень дослідження (об'єкт, предмет, методи); формування мети; постановка завдань.	до 05.12.2023 р.	14.12.2023 р.
2.	Підготовка 1-го розділу роботи.	до 16.04.2024 р.	25.04.2024 р.
3.	Підготовка 2-го розділу роботи.	до 01.10.2024 р.	10.10.2024 р.
5.	Формування висновків. Оформлення роботи.	до 24.10.2024 р.	31.10.2024 р.
6.	Перевірка роботи на плагіат.	до 14.11.2024 р.	22.11.2024 р.
7.	Попередній захист роботи і рецензування.	до 26.11.2024 р.	02.12.2024 р.

7. Дата видачі завдання – 10.10.2023 р.

8. Термін подачі роботи керівникам – 14.11.2024 р.

9. Із вимогами до виконання роботи і завданням ознайомлена _____ Оксана КОБРИН

10. Керівник _____ Галина МЕЛЬНИК

ЗАХИСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Тема : «Методика навчання технологій виготовлення сучасних новорічних іграшок у закладі загальної середньої освіти»

Оцінка за стобальною шкалою: _____

Оцінка за національною чотирибальною шкалою: _____

Коротка мотивація захисту:

_____	Голова ДЕК	_____	_____
дата		підпис	прізвище та ініціали

	Секретар ДЕК	_____	_____
		підпис	прізвище та ініціали

АНОТАЦІЯ

Кобрин О.А. Методика навчання технологій виготовлення сучасних новорічних іграшок у закладі загальної середньої освіти. – Рукопис.

У магістерській роботі досліджено появу новорічних іграшок в історичному аспекті, запропоновано їх класифікацію за різними ознаками та подано детальний опис

Також у нашому дослідженні запропоновано ефективні методичні підходи до навчання учнів технологій створення сучасних різдвяно-новорічних прикрас, розробки конспекти уроків з технологій для 6 та 7 класів закладів загальної середньої освіти, підготовлено цікаві та сучасні наочні матеріали, які можна використовувати під час вивчення теми: «Виготовлення сучасних новорічних прикрас».

Ключові слова: новорічні іграшки, сучасні технології, методика навчання, уроки, заклад загальної середньої освіти.

SUMMARY

Kobrin O.A. Methodology of teaching technologies for making modern New Year's toys in an institution of general secondary education. – Manuscript.

In the master's work, the appearance of New Year's toys was investigated in a historical aspect, their classification was proposed according to various characteristics, and a detailed description was given

Also, our research proposed effective methodical approaches to teaching students the technologies of creating modern Christmas and New Year decorations, developed lesson notes on technologies for the 6th and 7th grades of general secondary education institutions, prepared interesting and modern visual materials that can be used during the study of the topic: "Production of modern New Year's decorations".

Keywords: New Year's toys, modern technologies, teaching methods, lessons, general secondary education institution.

ЗМІСТ

Вступ.	6
Розділ 1. Мистецтвознавчі аспекти дослідження технології виготовлення новорічних іграшок.	9
1.1. Історія появи новорічних іграшок.	9
1.2. Типологія новорічних прикрас.	14
Розділ 2. Методичні аспекти навчання учнів технологій створення сучасних ялинкових іграшок.	27
2.1. Методичні поради щодо вивчення способів виготовлення сучасних ялинкових іграшок з різноманітних матеріалів.	27
2.2. Розробка конспектів уроків з технологій для закладу загальної середньої освіти.	34
2.3. Наочні матеріали для вивчення новочасних технік виготовлення новорічних прикрас.	51
Висновки	62
Список використаних джерел	65

Вступ

Новорічно-різдвяні свята люблять усі: й дорослі, й малеча. Бо ці свята мають особливу магію та дива. Вони насичені сімейним теплом, радістю та веселістю. Протягом них ми віримо у казку, загадуємо найзаповітніші бажання та сподіваємося, що вони неодмінно здійсняться. Тому під час святкування український народ відтворює всі традиції цих свят, щоб передати їх нашому майбутньому поколінню.

Однією з чудових традицій цього свята є створення новорічної атмосфери у своїх помешканнях. Для цього люди прикрашають свої будинки різним декором: ялинкою, гірляндами, віночками, новорічними скатертинами, іграшками та ін.

Сьогодні ринок новорічних іграшок є значним компонентом у галузі декоративно-ужиткового мистецтва та ремесел. Ручна робота, ексклюзивні дизайнерські вироби, а також масове виробництво іграшок надають робочі місця та створюють велику можливість для підприємництва.

Створення новорічних іграшок з екологічно чистих матеріалів або з вторинної сировини є важливою тенденцією нашого часу. Це дозволяє зменшити негативний вплив та зберегти наше навколишнє середовище й сприяє формуванню свідомого ставлення до ресурсів планети.

Творчий процес створення новорічних іграшок дає можливість людям показати свою індивідуальність, розвивати творчі здібності та долучатися до спільної діяльності в колі сім'ї або певної групи. Це стає важливою частиною святкової підготовки та зміцнення відносин між людьми. Також створюючи новорічні прикраси, ми можемо допомогти собі зменшити стрес, розслабитися та налаштувати позитивний настрій напередодні свят.

На уроках технології у закладах загальної середньої освіти напередодні новорічних свят учні мають можливість проявити свої творчі здібності, власноруч виготовляючи новорічні іграшки у межах реалізації практичних проєктів.

У сучасному світі технології виготовлення новорічних прикрас відіграють важливу роль у вихованні творчого мислення та практичних навичок у дітей. Цей процес стимулює розвиток творчості, креативності, моторики рук та естетичного смаку учнів, а здобуті навички можуть бути корисними в подальшому житті, наприклад, у підприємницькій діяльності або розвитку власного хобі. Виготовлення новорічних іграшок є не лише цікавою справою для учнів, але й важливим елементом формування естетичних уподобань і навичок ручної праці.

Таким чином, створення новорічних прикрас є дуже актуальним у наш час, оскільки сьогодні існує безліч креативних, легких й творчих методів та способів, щоб виготовити свою індивідуальну, красиву іграшку та отримати масу задоволення від цього процесу на уроках технологій.

Саме тому була обрана *тема магістерської роботи*: ”Методика навчання технологій виготовлення сучасних новорічних іграшок у закладі загальної середньої освіти”.

Об’єкт дослідження: процес навчання учнів на уроках технологій.

Предмет дослідження: методичні особливості навчання учнів технологій виготовлення сучасних новорічних прикрас у закладах загальної середньої освіти.

Метою магістерської роботи є розробка, обґрунтування та впровадження ефективних методичних підходів до навчання учнів технологій створення сучасних новорічних іграшок, а також аналіз різних матеріалів, інструментів та технік, що використовуються для виготовлення новорічних прикрас та вивчення впливу цього процесу на розвиток творчих здібностей та технічних навичок учнів.

Для реалізації цієї мети були поставлені такі завдання:

- 1) дослідити історію появи новорічних іграшок;
- 2) описати типологію новорічних прикрас;
- 3) укласти методичні поради щодо вивчення способів виготовлення сучасних ялинкових іграшок з різноманітних матеріалів;

4) розробити конспекти уроків з технологій для закладу загальної середньої освіти;

5) підготувати наочні матеріали для вивчення новочасних технік виготовлення новорічних прикрас.

Теоретичне значення магістерської роботи полягає в характеристиці видів і технік виготовлення новорічних іграшок з різних матеріалів, а **практичне** – у розробці методичних порад щодо організації освітнього процесу з оволодіння цієї технології на уроках технологій у закладі загальної середньої освіти.

Апробація результатів. Основні положення та результати магістерської роботи доповідалися на XI Міжнародній науково-практичній конференції викладачів та студентів факультету фізики, математики, економіки та інноваційних технологій «Актуальні проблеми сучасної науки» (тема доповіді «Традиція виготовлення новорічних іграшок як елемент пізнання та творчого досвіду школярів»).

Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1.

МИСТЕЦТВОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ НОВОРІЧНИХ ІГРАШОК

1.1. Історія появи новорічних іграшок

Новорічні іграшки – це іграшки, кульки чи фігурки тварин, людей, предметів побуту, гостинці, якими прикрашають різдвяну ялинку [8].

Новорічні іграшки мають дуже давню та цікаву історію, сягаючи корінням у традиції стародавніх культур. Від простих солом'яних прикрас до сучасних високотехнологічних виробів, ці святкові прикраси пройшли довгий шлях еволюції, відображаючи художні напрямки та технологічні досягнення різних епох. Кожна іграшка несе в собі частку історії, символізуючи надію, радість і єднання людей у період святкування новорічних свят.

Історія новорічних прикрас сягає корінням ще з часів зародження християнства. Наші предки вірили в лісових духів і підносили їм подарунки, щоб вгамувати злих істот, які особливо збільшувалися взимку. Ялинку вибирали тому, що вона була єдиним деревом, яке залишалося зеленим взимку. Їх прикрашали дарами природи та різноманітними солодощами, з них і почалася історія ялинкових прикрас.

Багато років тому звичай прикрашати будинки на Новий рік зародився в Європі. Однак у той час влада була проти таких розважальних заходів. Встановлювати хвойні дерева в будинках було суворо заборонено. Наперекір заборонам, люди таємно приносили зелених красунь у свої помешкання. Згодом звичай поширився, закріпився і став модним у XVI столітті. Прикрашати будинки на передодні свята стало популярним звичаєм, настільки, що сусіди змагалися, хто має найкрасивіший декорований будинок року.

Історія прикрашання ялинок скляними іграшками бере свій початок у німецькому містечку Лауша, де в 1848 році на складувній фабриці були виготовлені перші скляні кулі. Довгий час іграшки виготовлялися тільки в Лауші й експортувалися до багатьох країн, а у XX столітті фабрики з виробництва новорічних прикрас з'явилися в США і в інших країнах, що святкували Новий рік [8].

Тенденції моди в ялинкових прикрасах швидко змінювалися. Довгий час кожна іграшка мала власне значення та релігійне підґрунтя. У багатьох випадках іграшки ставали відображенням подій.

Ангели, зірки, годинники та мандарини... За останні 100 років люди прикрашали свої ялинки багатьма різними речами. Кожен вибирав іграшку, яка була йому до смаку. Люди не замислювалися, що навіть це безневинне свято хтось згори контролює та керує цим процесом і нав'язує певну свою моду, використовуючи новорічні прикраси як елемент виховання і пропаганди.

В Україні звичай прикрашати ялинку на Різдво з'явився у XIX столітті та поширився у XX столітті. На Західній Україні він став відомим під тим же німецьким впливом, що й в Австро-Угорській імперії. Прикрашали хвойні дерева і на українських землях. Зокрема, відомо, що в 1811 році ялинку встановили на площі в Одесі [8].

Традиційно в Україні красиві зелені ялинки прикрашали в оселях на Різдво, а не на Новий рік. А Святвечір, 24 грудня, був також відомий як «День ялинки». Цей звичай прийшов в Україну з Німеччини, тож ялинки тоді вважалися «німецькими».

Однак звичай прикрашати ялинку зародився переважно в заможних міських родинах. У селах перевагу надавали дідуху, який вважався головною прикрасою на Святвечір.

Наприклад, у своєму оповіданні «Ялинка» (1891) український письменник Михайло Коцюбинський описує ситуацію, в якій сільська родина напередодні різдвяних свят продає ялинку, що росла в їхньому саду, панам.

Пани шукали ялинку для своїх дітей, щоб прикрасити її (рис. 1.1). Але в той час у бідній родині сільського хлопчика Василька такого звичаю не було [13].

Рис. 1.1. Різдвяна ялинка у панській оселі

Люди прикрашали свої ялинки горіхами, яблуками, свічками, пряниками, стрічками та фігурними іграшками. У Галичині було заведено ставити біля ялинки невеликий вертеп. Також було прийнято, щоб діти брали солодощі з ялинки у різдвяний період.

Ялинки можна було купити на ринках та жвавих перехрестях Києва. Розкішна ялинка коштувала 50 копійок (на ці гроші можна було купити 25 кг солі на базарі або замовити 10 чашок чаю в шинку).

Коли до влади прийшли більшовики, вони порвали з традицією. Розгорнулася масова антирелігійна кампанія, «особлива увага» приділялася народженню Ісуса Христа. Різдвяні ялинки були затавровані разом з різдвяними святами та заборонені як «папський звичай» у 1928 році.

Тому, коли 28 грудня 1935 року Павло Постишев, один з тодішніх керівників УРСР, написав: «Зробимо дітям на Новий рік добру ялинку!», це викликало великий відгук. Опублікувавши невелику замітку, він викликав велику реакцію серед людей. Йшлося про відродження ялинки, яка була заборонена самими більшовиками. Люди були вражені, що після восьми років переслідування лісової красуні та заборони її, влада видала розпорядження, щоб скрізь ставили ялинки до новорічних свят для дітей [9].

Але вони мали вагомі підстави для «реабілітації» ялинки. Адже заборона не подіяла. Тому що люди, в очікуванні свята, вночі приносили зелених красунь з лісу, завішували вікна шторами й прикрашували їх. Тому чиновники змінили тактику і прив'язали ялинку до «сусіднього» зимового свята – Нового року. Таким чином, вони вирішили вирвати ялинку з релігійного контексту. Так традиція прикрашати ялинку повернулася в Україну.

Всі традиції були ретельно відшліфовані відповідно до суворой радянської ідеології, а релігійні підґрунтя були вилучені. Це знайшло відображення у відновленні виробництва ялинкових прикрас. В результаті зірка на верхівці ялинки була замінена на червону зірку з пентаграмою, символом Червоної Армії; декоративний верх, так звана «щука», також був змінений, а замість кульок і ангелів використовувалися різні фігури, включаючи людей, тварин, фрукти та овочі. Таке розмаїття форм дуже відрізнялося від традиційних європейських ялинкових прикрас [8].

Виготовлялися також різноманітні скляні прикраси. З'явилися також прикраси зі скляних намистин, з'єднаних мідним або сталевим дротом. На них кріпили геометричні іграшки, такі як зірки, абстрактні візерунки та літаки.

До середини 1950-х років виготовляли також іграшки з бавовни. Багато зразків, збереглися до наших днів. Їх виготовляли з пресованої бавовни та надавали потрібної форми.

З середини 1950-х років головну ялинку України встановлюють просто неба на нинішньому Майдані Незалежності.

З часом місце розташування на площі змінювалося. Її ставили там, де сьогодні стоїть монумент Незалежності, біля готелю «Україна», на пагорбі, біля оперних студій музичного училища тощо. Іноді ялинку ставили на іншому боці Хрещатика, між поштамтом і Будинком профспілок, або біля колишнього фонтану. Сьогодні головна ялинка країни знаходиться на

Софійській площі. Засвічення ялинки у грудні на свято Миколая знаменує початок новорічних свят, які тривають аж до січня [23].

У 1950-х роках з'явилися дитячі іграшкові набори. Цими мініатюрними іграшками прикрашали невеличкі ялинки та створювали затишну атмосферу на журнальних столиках і письмових столах. Іграшки виготовляли зі скла, пластику та паперу. «Моделі» варіювалися від огірків і лимонів до сніговиків і ведмедиків, і навіть мініатюрних скляних намистин [8].

У 50-60-х роках популярними стали іграшки на тему харчові продукти: хліба, помідорів, моркви, пшениці. Особливо популярними були кукурудзяні качани. «Цариця полів» була єдиною іграшкою, яку постійно виробляли в радянський період.

Кілька років по тому стали модними ялинки зі гірляндами. Колючі гірлянди поширилися по всьому світу, іноді покриваючи цілі дерева срібними, золотими, помаранчевими, червоними й синіми прикрасами, роблячи кулю абсолютно непомітною.

З приходом мінімалізму та авангардної моди все було максимально спрощено. Фігури стали пишнішими, а розписи простішими.

Також з'явилися нові матеріали – поролон та пінопласт. Їх почали активно використовувати у виготовленні ялинкових прикрас. Наприклад, пінопласт використовували для оздоблення іграшок, таких як шарфики.

Пластик теж почали активно використовувати у виробництві іграшок. Наприклад, у великих кількостях вироблялися кульки для прожекторів та багатогранні фігурки. Деякі прозорі пластикові кульки містили пластикових метеликів. Діти розбивали ці кульки та гралися з метеликами. У той час було мало дрібних іграшок.

У 1980-х роках, окрім поширених на той час ялинкових іграшок, почали закуповувати ялинкові прикраси в Німеччині. Це були набори ялинкових прикрас у спеціальній експортній упаковці з написом «З Новим роком». Набір скляних прикрас містив верхівку, 16 кольорових кульок і п'ять інших фігурних прикрас. Ці ялинкові набори були дефіцитом і однією з

найулюбленіших покупок на новорічному ринку, незважаючи на те, що їхня ціна була дуже висока [9].

У 1990-х роках у ялинках не було нічого нового. Китайські прикраси одного кольору, одноразові гірлянди. Були створені вітчизняні фабрики з виробництва ялинкових прикрас.

У 2000-х роках знову з'явилися китайські іграшки. Це були дзвіночки, Діди Морози, північні олені та персонажі китайського гороскопу. Зменшилася кількість скляних виробів і збільшилася кількість пластмасових [8].

Щороку тенденції в ялинкових прикрасах змінюються. Дедалі складніше відрізнити вітчизняні ялинкові прикраси від закордонних. Престижними стають вишукані українські іграшки. Вітчизняні фабрики випускають фігурні іграшки, складні кулі з ручним розписом та копії старовинних іграшок, прикріплені до прищіпок.

Наразі різноманітність ялинкових прикрас в Україні майже така ж, як і в Європі, оскільки вони переважно виробляються в Китаї. Сьогодні ялинкові прикраси не лише прикрашають ялинку, але і є предметом гордості колекціонерів, а рідкісні та дорогі ялинкові кулі ручної роботи заведено дарувати як цінні подарунки.

1.2. Класифікація новорічних іграшок

Новорічні прикраси є невіддільною частиною святкових декорацій і створюють неповторну атмосферу дива та радості. Існує багато різних видів ялинкових іграшок, кожна з яких має свою історію, традиції та унікальні характеристики. Тож розгляньмо різні види ялинкових іграшок, які використовуються для прикрашання ялинок, інтер'єрів та святкових столів.

Різдвяні та новорічні прикраси можна поділити на такі види:

1. *Ялинкові кулі* – ці прикраси бувають різних дизайнів, від однотонних до розписаних вручну і блискучих прикрас. Часто їхня поверхня виконана в

матових, глянцевих або перламутрових кольорах, з додаванням текстильних або металевих деталей для декору.

2. *Світлові гірлянди* – включають традиційні гірлянди з лампочок, світлодіодні гірлянди з низьким енергоспоживанням і «чарівні» гірлянди, що включають такі ефекти, як зміна кольору, миготіння вогнів і музику.

3. *Блискуча гірлянда* – доступна у формі зірки, круглої або блискучої стрічки. Підходить для обгортання ялинок та прикрашання стін, меблів і камінів.

4. *Фігурки* (рис.1.2) – крім класичних зірок і ангелів, популярні також фігурки казкових персонажів (Дід Мороз, олені, сніговими, космонавти тощо) і прикраси (мішки з подарунками, різдвяне взуття тощо). Деякі фігурки є інтерактивними, зі світлом та звуками.

Рис. 1.2. Фігурки

5. *Підвіски* – крім традиційних сніжинок і дзвіночків, є також підвіски у формі мініатюрних музичних інструментів, фруктів і символічних предметів, пов'язаних з Новим роком (годинник, північ й інші).

6. *Верхівки ялинок* – часто зустрічаються зірки й шпилі, але бувають також ангели, сніжинки та абстрактні малюнки, які відповідають загальному стилю прикраси.

7. *Різдвяні вінки* – можуть включати як традиційні елементи (шишки, ягоди, ялинові гілки), так і більш сучасні (світлодіодні ліхтарі, прикраси з тканини, дзвіночки) [30].

На рисунку 1.3 представлені деякі види новорічних прикрас.

Рис. 1.3. Види новорічних прикрас

Новорічні та різдвяні іграшки класифікуються за такими критеріями:

- 1) за розміром;
- 2) за формою;
- 3) за стилем;
- 4) за способом кріплення;
- 5) за способом виготовлення;
- 6) за матеріалом;
- 7) за колірною гамою;
- 8) за технологією виготовлення;
- 9) за призначенням.

За розміром ялинкові іграшки можна розділити на *маленькі, середні та великі*.

Різдвяні прикраси бувають найрізноманітніших *форм*, кожна з яких підкреслює унікальність Різдва та урізноманітнює прикрашання ялинки.

Іграшки у формі кулі є класичною формою різдвяних прикрас. Кулясті прикраси можуть бути виготовлені зі скла, пластику, металу або тканини. Вони можуть бути матовими або блискучими, з різними візерунками, малюнками, блискітками та декоративними елементами.

Фігурки – це об’ємні або двовимірні прикраси, що нагадують певні предмети. Тематика варіюється від казкових персонажів до реалістичних

фігурок тварин і людей. За допомогою цих форм виготовляють ангелів, сніговиків, Снігурку, оленів, будиночки та дзвіночки.

Зірки є символом Різдва і часто використовуються як прикраси для прикрашання верхівки ялинки або як підвісні прикраси. Вони можуть бути виготовлені з різних матеріалів, включаючи метал, дерево, лозу, пластик і тканину, і можуть бути прикрашені блискітками, стразами та світлодіодами.

Сніжинки символізують зиму і часто використовуються як різдвяні прикраси. Вони можуть бути плоскими або об'ємними, виготовленими з паперу, пластику, дерева, соломи, металу або скла.

Циліндричні та конічні прикраси додають новорічним декораціям вертикальних акцентів. Такі іграшки можуть бути прикрашені блискітками, стрічками та іншими декоративними елементами. Ці форми використовують для виготовлення конічних прикрас у вигляді ялинок, дзвіночків і льодяників.

Дзвіночки символізують радість і Новий рік. Прикраси можуть бути виготовлені з металу, скла, пластику або дерева і можуть мати справжні дзвони або бути просто декорацією.

Ведмедики, зайці, голуби, синички, метелики тощо – це декоративні фігурки, що зображують різних тварин, птахів і комах. Їх часто виготовляються з пластику, скла або тканини та часто прикрашені деталями, які підкреслюють їхню природу.

Прикраси у формі серця символізують любов і теплі почуття, пов'язані зі святом Нового року. Вони виготовляються з різних матеріалів і можуть бути плоскими або об'ємними.

Куби та багатогранники – геометричні прикраси, які додають новорічним декораціям сучасного вигляду. Вони виготовляються з пластику, скла або металу і можуть бути однотонними або прикрашеними візерунками та блискітками.

Льодяники та цукерки – прикраси у вигляді різдвяних солодошів, льодяників та цукерок. Часто виготовляються з пластику, дерева або пап'є-маше і розфарбовуються в яскраві кольори.

Гірлянди – маленькі ляльки, зірочки, сніжинки та намистини, які розвішують навколо ялинки або використовують для прикрашання приміщень.

Іграшки у формі символів року – прикраси, що символізують тварин та інші об'єкти за східним календарем. Їх можна виготовити з будь-якого матеріалу і прикрасити на свій смак. Це іграшки у формі тварин, що символізують рік (наприклад, тигр, миша, дракон) [14].

Ялинкові прикраси виготовляють у різних *стилях*. Класичний стиль використовує традиційні форми й кольори (червоний, зелений, золотий і срібний). До класичних елементів належать скляні кулі, золоті дзвіночки та ангели.

Сучасний стиль використовує мінімалістичний дизайн, геометричні форми та просту колірну палітру (білий, сріблястий і чорний). Також часто використовуються металеві елементи та монохромні кольорові прикраси.

Ретро-стиль – це відтворення старих стилів ювелірних прикрас ХХ століття. Прикладом можуть слугувати вінтажні кулі та текстильні фігурки. Використовуються натуральні матеріали, такі як дерево та папір.

Екостиль використовує натуральні матеріали, такі як дерево, кукурудза, льон, солома, лоза і джут. Ці іграшки зроблені вручну і мають природні кольори (бежевий, зелений, коричневий).

Фентезі – це стиль виготовлення іграшок у формі казкових персонажів, міфічних істот (ельфів, драконів) та чарівних будиночків [28].

Ялинкові прикраси можна класифікувати *за способом кріплення* – як вони фіксуються на ялинці або в інтер'єрі.

Підвіски – найпоширеніший спосіб кріплення. Іграшки мають спеціальні петельки, шнурки або стрічки, за допомогою яких їх підвішують до гілок ялинки. Підвіски можуть бути виготовлені з різних матеріалів,

включаючи нитки, дріт, стрічки, ланцюжки, мотузки та декоративні шнурки. Вішалки дозволяють легко прикріпити іграшки та надійно закріпити їх на ялинці. Часто використовуються для традиційних прикрас, таких як кульки, прикраси та дзвіночки, перевага полягає в тому, що підвісні іграшки можна легко і швидко знімати та переміщати.

Іграшки на дзигах кріпляться на спеціальний вал або штифт і можуть обертатися навколо осі. Це додає візуального ефекту, що виблискує і створює особливу атмосферу під час руху іграшки. Часто такий спосіб кріплення використовують для легких іграшок з паперу, пластику або дерева. При русі повітря ці прикраси злегка рухаються, роблячи ялинку більш динамічною.

Іграшки на застібках мають спеціальні застібки, наприклад, прищіпки або кліпси. Ці механізми дозволяють легко прикріпити їх до гілок ялинки. Цей спосіб кріплення зазвичай використовується для прикріплення невеликих прикрас, штучних квітів, метеликів або птахів до основи гілки. Застібки можуть бути міцними та надійними, що особливо важливо, коли великі або важкі прикраси потрібно надійно утримувати в одному положенні.

Втім, кожен з цих способів має свої переваги та особливості, тому вибір повинен залежати від типу прикраси та стилю прикраси. Підвіски універсальні та підходять для всіх видів прикрас, включаючи кулі, фігурки та гірлянди. Положення іграшок на ялинці можна легко змінювати. Спінери додають інтерактивності та динамічності святковим прикрасам, але їх використання обмежується легкими матеріалами, щоб іграшки могли вільно обертатися. Застібки можуть надійно утримувати прикраси на місці, коли гілки важко використовувати для підвішування прикрас. Вони ідеально підходять для важких або нестандартних предметів.

Різдвяні прикраси можна класифікувати за *методами виготовлення*, які впливають на їхню естетику, матеріали, довговічність і декоративні якості.

Традиційно техніку видування обирають для формування іграшок. Вона є основною для виготовлення скляних прикрас. Такі іграшки легкі,

порожнисті всередині та часто прикрашені ручним розписом або блискітками.

Склеювання. Такі іграшки виготовляються шляхом скріплювання за допомогою клею частин або шарів різних матеріалів (часто паперу, тканини або природних елементів). Вони можуть бути багатошаровими або містити декор закріплений клеєм.

Литі іграшки виготовляються шляхом заливання рідкого матеріалу в форми. Після затвердіння вони виймаються та декоруються. Вони можуть бути дуже деталізованими та суцільнолитими.

Штампований спосіб виготовлення передбачає штампування форм із листового матеріалу, що дає можливість створювати як плоскі, так і об'ємні прикраси. Ці іграшки мають чіткі контури й можуть додатково декоруватися.

В'язані та плетені іграшки створюються за допомогою спиць або гачка. Це можуть бути вироби з ниток або сплетені із дроту. Вони додають затишку і можуть прикрашатися додатковими елементами, як-то бісером або стрічками.

Ліплені прикраси створюються з пластичних матеріалів, таких як глина або полімерна глина. Такі іграшки можна декорувати фарбами або блискітками після затвердіння.

Ці способи дозволяють виготовляти ялинкові прикраси різних стилів і форм, задовольняючи будь-які естетичні смаки [14].

Новорічні іграшки класифікують *за матеріалом*. Кожен матеріал має свої якості та естетичні характеристики, які роблять прикрасу унікальною.

Скляні прикраси – одні з найбільш класичних та елегантних різдвяних прикрас. Вони виготовляються з різних видів скла і мають різноманітні форми та дизайн. Скляні прикраси можуть бути круглими або конічними, у формі зірок, сердець або тварин, або зображати різні сюжети. Їх часто прикрашають блискітками, фарбами, малюнками та об'ємними елементами. Особливо цінними є вінтажні скляні іграшки, відомі своєю унікальною естетикою та ностальгічною атмосферою.

Дерев'яні ялинкові прикраси – екологічно чистий і стильний варіант декору. Вони виготовляються з різних порід дерева і прикрашаються різьбленням, розписом, фарбою і лаком. Дерев'яні іграшки можуть мати форму тварин, фігур та абстрактних елементів, а також можуть розповідати різні історії. Вони додають інтер'єру затишку і тепла, підкреслюють природність і особливий шарм свят.

Пластикові іграшки є найпоширенішим видом новорічних прикрас завдяки своїй доступності, різноманітності та довговічності. Виготовлені з різних типів пластику, вони можуть мати будь-які форми, розміри та кольори. Пластикові іграшки часто представлені у вигляді куль, фігурок тварин, казкових персонажів або сюжетних сцен, і їх часто декорують блискітками, фарбою або об'ємними елементами.

Текстильні новорічні прикраси надають святковій атмосфері особливого шарму та затишку. Виготовлені з матеріалів, таких як фетр, бавовна, льон або оксамит, вони можуть мати форму тварин, фігур або зимових сцен. Декоровані мереживом, вишивкою або стрічками, ці іграшки ідеально підходять для прикрашання ялинки, а також для створення новорічних гірлянд і композицій.

Паперові іграшки – це творчий і легкий спосіб прикрасити ваш дім, і їх можна виготовити власноруч. Для їх створення використовують різні види паперу, такі як картон або подарунковий папір. Іграшки вирізають, складають або скручують, а також декорують блискітками, фарбою, стразами чи мереживом, що робить їх ідеальними для ялинки або для створення гірлянд [22].

Металеві прикраси є надійними та довговічними елементами декору. Вони виготовляються з таких металів, як алюміній, латунь або сталь, і часто мають емалеве або лаковане покриття. Металеві іграшки можуть мати різноманітні форми та розміри, прикрашені різьбленням або гравіюванням, що надає декору елегантності та вишуканості.

Керамічні іграшки вирізняються своєю елегантністю та витонченістю. Виготовлені з кераміки, вони часто розписуються вручну або за допомогою трафаретів. Такі прикраси можуть мати різноманітні форми, кольори та розміри, а також бути оздобленими блискітками, фарбою чи іншими декоративними елементами. Їх використовують для відтворення зимових або казкових сюжетів.

Солом'яні іграшки є екологічними та оригінальними, спираючись на давні традиції. Виготовлені з соломи – натурального та доступного матеріалу, вони можуть мати вигляд тварин, фігур або зимових сцен. Солом'яні прикраси часто декорують стрічками, намистинами або блискітками, і їх використовують для прикрашання ялинки або створення композицій [28].

Окрім вказаних видів новорічних прикрас, популярними є іграшки з натуральних матеріалів. Це можуть бути шишки, горіхи, сухофрукти, гілки дерев, сухоцвіти та інші природні елементи, зібрані в лісі або саду. З таких матеріалів можна створювати різноманітні композиції, гірлянди, вінки, а також використовувати їх для прикрашання ялинки [16].

Сьогодні все більше популярності набирають прикраси, виготовлені з матеріалів, які можна знайти вдома, надаючи «друге життя» використаним предметам. Ця форма творчості, відома як перероблювання, дозволяє перетворити непотрібні речі на нові прикраси. Наприклад, можна використовувати винні пробки. Для цього знадобляться дріт, палички, скотч, пробки та трохи креативності. Ідеї можна знайти в інтернеті.

Також з будівельної гіпсової суміші та силіконових форм для випічки можна виготовляти різноманітні фігурки. Після затвердіння їх можна розфарбувати, прикрасити в техніці декупаж або додати блискучий глітер.

Швейні гудзики – це ще один цікавий матеріал для виготовлення новорічних виробів. Їх можна пришивати, приклеювати або нанизувати, створюючи декоративні віночки, які легко доповнити бантиками та повісити на ялинку.

Кулінарні інгредієнти також можуть стати чудовою основою для прикрас. Наприклад, макарони різних форм, спеції, такі як зірочки анісу, палички кориці, сушені лимони або зерна кави, додадуть святковим іграшкам аромату та оригінальності.

Дріт – ще один доступний матеріал для творчості. З нього можна створювати прикраси, доповнюючи їх камінцями, намистинами чи кристалами для додаткового блиску.

Одним із найцікавіших матеріалів для виготовлення саморобних прикрас є лампочки розжарювання. Хоча вони поступово виходять з ужитку, їх все ще можна знайти. Навіть перегорілі лампочки можуть стати в нагоді – головне, щоб ваша фантазія працювала. Для оформлення можна використовувати акрилові фарби, різноколірний лаки або додавати об'ємні елементи з глини, фетру чи тканини [16].

Класифікація новорічних іграшок *за колірною гамою* дозволяє адаптувати декор до інтер'єру та настрою святкування, роблячи його більш оригінальним і привабливим.

Традиційні кольори – це група класичних відтінків, які асоціюються з новорічними святами. Серед них червоний, зелений, золотий і срібний. Використання цих кольорів надає іграшкам святкового вигляду та підкреслює традиційні цінності святкування.

Пастельні відтінки – це ніжні, м'які кольори, які створюють заспокійливу атмосферу. До них належать рожевий, блакитний, лавандовий та м'ятний. Іграшки в пастельних тонах часто використовуються для оформлення романтичного та елегантного інтер'єру.

Яскраві кольори – це насичені, інтенсивні відтінки, які привертають увагу. Серед них яскраво-жовтий, яскраво-синій та фіолетовий. Використання яскравих кольорів надає святу енергійності та веселощів.

Металеві відтінки – це кольори, що імітують метали і мають глянцевою поверхню. До них відносяться золотий, срібний та бронзовий. Металеві

іграшки додають розкіш і елегантність новорічному декору, відбиваючи світло та створюючи святковий настрій.

Натуральні кольори – це відтінки, які нагадують природні матеріали, такі як коричневий, зелений, бежевий та кремовий. Іграшки в цих кольорах ідеально підходять для екодекору, створюючи затишну та теплу атмосферу.

Чорно-білі іграшки виконані в класичній чорно-білій палітрі. Це можуть бути кулі або фігурки, які надають стильного та сучасного вигляду, чудово вписуючись у мінімалістичний дизайн.

Усі ялинкові прикраси виготовляються двома способами: фабричним і ручним. Фабричним методом створюють іграшки з різних матеріалів, але все більше популярності набирає ручне виготовлення. Це настільки просте заняття, що навіть дитина може впоратися з ним. Такі прикраси зазвичай виготовляють з тканини та картону.

Ручна робота (Handmade) – це унікальні вироби, створені вручну з різноманітних матеріалів (рис. 1.4). Це можуть бути текстильні фігурки, а також вироби з паперу чи фетру. Створюючи їх самостійно, ви маєте можливість виявити свої творчі здібності, додати святу особливу атмосферу та заощадити кошти, адже для виготовлення прикрас потрібні лише мінімальні матеріали, які часто можна знайти вдома або придбати в будь-якому магазині. Серед таких виробів можна зустріти традиційні народні прикраси у вигляді ляльок-мотанок, ангелів та коників. Ці вироби виготовляються з натуральних матеріалів, таких як вовна, хутро, дерево, солоне тісто, мушлі та солома [21; 33].

Рис. 1.4. Новорічні іграшки ручної роботи

Вони оформляються різноманітними матеріалами, використовуючи як сучасні, так і традиційні техніки: валяння, квілінг, в'язання, шиття, інкрустацію, розпис, тривимірне моделювання та вишивку. Навіть старі ялинкові кулі можуть отримати нове життя завдяки технікам декупажу та скрапбукінгу. Виготовлення скляних верхівок для ялинок, пофарбованих у золоті або металеві відтінки, також стало популярним трендом.

Промислові іграшки – це масово вироблені декоративні елементи, які реалізуються у великих обсягах. Вони можуть бути виготовлені з різних матеріалів, таких як скло, пластик або метал, і часто мають схожий дизайн.

Розмальовані прикраси, які можуть бути розписані вручну або на виробництві, часто містять складні візерунки, сюжетні картини або написи.

Іграшки створюються для різних цілей: для ялинки, інтер'єру, зовнішнього використання, а також у тематичних новорічних наборах. Найбільш популярні з них – це спеціально розроблені прикраси для декорування новорічної ялинки.

Для інтер'єру можуть бути більшими за розміром і призначені для оформлення стін, камінів, вікон або дверей.

Зовнішні іграшки – це спеціально розроблені, більш міцні прикраси для використання на вулиці, які зазвичай витримують різні погодні умови. Новорічні набори мають тематичний характер і складаються з комплектів іграшок, що гармонійно поєднуються за кольором і стилем.

Класифікація новорічних іграшок охоплює широкий спектр категорій, що дозволяє створити унікальний святковий декор відповідно до особистих уподобань та стилю. Від матеріалів, з яких виготовлені іграшки, до різноманітних технік їх виготовлення – кожен тип іграшки робить свій внесок у загальну атмосферу свята.

Окрім того, класифікація за формою та колірною палітрою забезпечує можливість гнучко підходити до створення декору, адаптуючи його до конкретного інтер'єру та святкових звичаїв.

Таким чином, новорічні прикраси можуть бути як придбаними, так і виготовленими власноруч, що дозволяє не лише прикрасити оселю, але й створити унікальну та чарівну атмосферу, яка підійде для кожної родини.

РОЗДІЛ 2.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ УЧНІВ ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ СУЧАСНИХ ЯЛИНКОВИХ ІГРАШОК

2.1. Методичні поради щодо вивчення способів виготовлення сучасних ялинкових іграшок з різноманітних матеріалів

Основною метою програми з технологій є розвиток практичних навичок та підготовка учнів до самостійного життя.

Тема «Виготовлення новорічних іграшок» на уроках технологій у 5-9 класах допомагає учням не лише опанувати різними навичками роботи з матеріалами, а й розвивати естетичне сприйняття, розуміння технологій виробництва та вміння працювати у команді, та посідає важливе місце у розвитку практичних і творчих навичок учнів [7].

Виготовлення іграшок дозволяє учням власноруч створити цікаві й оригінальні прикраси на ялинку до різдвяно-новорічних свят, використовуючи різноманітні матеріали та інструменти.

Тематичні блоки, пов'язані з виготовленням різдвяних іграшок, включають:

- виготовлення прикрас із паперу: оригамі, аплікація та декупаж;
- використання тканини: шиття прикрас з фетру, виготовлення м'яких іграшок;
- використання природних матеріалів: шишок, гілок, сухоцвітів, соломи, лози;
- робота з пластичними матеріалами: ліплення з глини та солоного тіста [17; 18].

На уроках технологій учні мають змогу не лише опанувати різні техніки декорування та оздоблення, щоб створити унікальні різдвяні прикраси для шкільної ялинки, як подарунок воїнам чи дитячому будинку або для сімейних святкувань.

Вчитель може використовувати різні підходи до викладання цієї теми.

Однією з важливих методик навчання на уроках технологій є проєктна робота. Під час проєктного навчання учні працюють над низкою завдань, спрямованих на створення ялинкових прикрас. Проєкти можуть виконуватися індивідуально або в групах. Такий підхід розвиває в учнів навички планування та розподілу завдань, а також підвищує почуття відповідальності за свою роботу [10].

Проєктний підхід сприяє розвитку творчого мислення, оскільки учні мають можливість самостійно планувати та реалізовувати свої ідеї від концепції до готового продукту.

Вчителі також можуть використовувати культурний підхід, знайомлячи учнів з традиціями святкування Нового року та виготовлення святкових прикрас різних країн. Таким чином учні можуть пізнати багато нового, розширити свій культурний кругозір і звернути увагу на різні техніки та підходи до виготовлення прикрас.

Для кращого засвоєння матеріалу педагог може використовувати інтерактивні методи навчання. Як і на майстер-класах, учні можуть вивчати нові техніки самостійно, під керівництвом вчителя. Крім того, можна організувати групові заняття, на яких учні працюють разом, обмінюючись досвідом та ідеями [24].

Під час занять у класі важливо використовувати різноманітні матеріали, щоб розвивати уяву та технічні навички учнів. При виготовленні різдвяних іграшок учні можуть використовувати такі матеріали:

- 1) папір – оригамі, аплікації, виготовлення різдвяних малюнків та гірлянд;
- 2) тканина та фетр – виготовлення м'яких іграшок, які можна прикрасити вишивкою або аплікацією;
- 3) природні матеріали – шишки, гілки та сухі квіти для виготовлення різноманітних прикрас, таких як віночки та підвіски;

4) пластичні матеріали – полімерна глина, солоне тісто тощо для виготовлення об'ємних фігурок [14; 16]

Важливо також навчити учнів користуватися інструментами для роботи з матеріалами, такими як ножиці, голки та клейові пістолети. При цьому важливо наголосити на правилах безпечної праці при роботі з ними.

Процес виготовлення ялинкових прикрас дозволяє учням розвивати свої творчі здібності та проявляти фантазію. Виготовлення ялинкових прикрас – це процес, який стимулює творче мислення і розширює уявлення учнів про можливості декоративного мистецтва.

Він також дозволяє учням розвивати навички, необхідні для практичної роботи, навчаючись працювати з різноманітними матеріалами та інструментами. Ці навички стануть у пригоді як у повсякденному житті, так і в майбутній професійній діяльності.

Робота в групах і парах також допомагає учням розвивати соціальні навички, такі як спілкування, робота в команді та вирішення конфліктів. Ця сфера особливо важлива при виконанні колективних проєктів. Під час виготовлення ялинкових іграшок можна використовувати формувальне оцінювання, яке включає самооцінювання учнів та оцінювання вчителями й однокласниками. Це допомагає учням усвідомити свої сильні та слабкі сторони та отримати зворотній зв'язок про свою роботу [3; 7].

Одним із методів оцінювання є презентація завершених проєктів. Це дозволяє учням презентувати свою роботу, пояснити свою техніку і вибір матеріалів, а також продемонструвати свій творчий підхід. Оцінювання можна проводити індивідуально або в групах.

Кожен вид діяльності має свої переваги та недоліки.

Переваги:

– розвиток креативності – учні мають можливість проявити творчість і спробувати різні техніки;

- тренування практичних навичок – зміст програма передбачає опанування багато технік і формування відповідних навичок, які можуть знадобитися в повсякденному житті;

- підвищення мотивації до навчання – процес виготовлення ялинкових іграшок має практичний результат, що мотивує учнів до подальшої навчально-пізнавальної діяльності.

Недоліки:

- обмеженість ресурсів – деякі заклади можуть не мати матеріалів чи інструментів для виконання завдання;

- потреба у кваліфікованих вчителях – успіх програми залежить від рівня освіченості й кругозору вчителя, який володіє необхідними навичками та може зацікавити учнів.

Тому вивчення теми «Виготовлення новорічних іграшок» на уроках трудового навчання з 5 по 9 клас є важливою частиною розвитку творчих і практичних навичок учнів. Цей процес не тільки допомагає учням засвоїти навчальний матеріал, але й стимулює розвиток творчого мислення, виховує креативність, вчить працювати в команді та підвищує екологічну свідомість. Щоб цей процес був успішним, вчителі також повинні використовувати різноманітні сучасні методи й техніки для викладання теми та зацікавлення учнів [5].

У процесі виготовлення різдвяно-новорічних прикрас використовуються різні інструменти та матеріали, залежно від обраної техніки та складності проєкту. Зупинимось на характеристиці основних, які залучаються до виготовлення ялинкових прикрас [6; 14].

1. *Ножниці* – це один з найпростіших, але необхідних інструментів. Їх використовують для різання тканини, паперу, фетру та картону. Їхні функції дозволяють створювати точні контури та форми для різдвяних прикрас.

2. *Голка і нитка* – необхідні для шиття, особливо при роботі з такими тканинами, як фетр і бавовна. Окрім скріплення деталей, вони допомагають

додавати декоративні елементи та створювати цікаві стібки й вишивку на іграшках.

3. *Клей (термоклейовий пістолет або звичайний клей ПВА)* – важливий компонент для утримання матеріалів на місці. За допомогою термоклеєвого пістолета можна швидко і надійно склеїти різноманітні матеріали, зокрема папір, тканину, пінопласт і дерево. Це важливо при виготовленні ялинкових прикрас складної форми.

4. *Пензлі та фарби* використовуються для декорування дерева та пінопласту. Фарби (особливо акрилові) дають змогу отримати бажаний колір або відтінок іграшки. Пензлики різних розмірів можна використовувати для промальовування детальних елементів на іграшках, надаючи їм оригінального вигляду.

5. *Шило або диригола* – застосовують для пробивання отворів. Шило є важливим інструментом для пробивання отворів у таких матеріалах, як пінопласт і дерево, а диригола відповідно – для паперу, картону, фольги тощо. Ці отвори використовуються для протягування стрічки або нитки, щоб повісити іграшку на ялинку.

6. *Голка для валяння* – це спеціальна голка, яка використовується в техніці валяння з вовни. Ця техніка дозволяє створювати м'які, об'ємні новорічні іграшки з натуральних матеріалів, таких як шерсть і вовна.

7. *Лобзик* використовується для вирізання складних форм з дерева або фанери. З його допомогою можна створювати більш складні та креативні фігурні прикраси, такі як ажурні ялинки, зірки та різдвяні дзвіночки.

8. *Пінцет* – це корисний інструмент для роботи з дрібними декоративними елементами, такими як бісер, намистини та блискітки. Ним можна акуратно і дбайливо прикріпити дрібні елементи до іграшок, не пошкодивши їх.

9. *Лінійка та олівець* використовуються для вимірювання, розмітки та нанесення точних розмірів перед вирізанням та складанням деталей. Це допомагає забезпечити правильну пропорцію і симетрію ялинкових прикрас.

Використання таких інструментів дозволяє виконати всі етапи виробництва, від планування до декорування, і гарантує високу якість обробки.

Працюючи з інструментами, під час виготовлення виробів на уроках технологій слід дотримуватися правил техніки безпеки з ними. Тому наводимо приклади правил техніки безпеки з інструментами [10; 24].

Правила техніки безпеки при роботі з голкою та нитками

Заходи безпеки при роботі з голками та нитками важливі для запобігання травмам і забезпечення приємного робочого середовища.

Тому голки слід зберігати у спеціальному місці, наприклад, у подушечці для голок або коробці. Це допоможе запобігти випадковим ін'єкціям та втраті голок. Під час роботи з товстими тканинами не слід використовувати занадто тонку голку, бо вона може поламатися. Також під час шиття завжди слід тримати її перпендикулярно до тканини. Не потрібно підносити голку надто близько до обличчя, щоб уникнути її зісковзування та травмування очей.

Використовуючи нитку, потрібно переконаватися, що вона не має вузлів і легко проходить крізь тканину. Це дозволить запобігти пошкодженню тканини та голки.

Важливо мити руки перед роботою з цими інструментами, щоб не забруднити тканину або матеріал. Після закінчення шиття потрібно повернути всі голки на попереднє місце або вставити їх у стопку для голок і акуратно скласти нитки, щоб вони не заплуталися.

Дотримання цих правил забезпечить безпечне і зручне поводження з голками та нитками та запобіжить неприємним випадковостям.

Правила техніки безпеки при роботі з клеєм

Під час використання клею на уроках трудового навчання важливо дотримуватися заходів безпеки, оскільки неправильне їх використання може призвести до травм і матеріальних збитків.

При використанні особливо міцних клеїв або клейових пістолетів бажано використовувати їх в добре провітрюваних приміщеннях, щоб не дихати шкідливими випарами. Щоб уникнути контакту зі шкірою, особливо з сильними хімічними клеями, слід одягнути захисні рукавички. Якщо клей утворює сильні випари, потрібно використовувати маску для захисту органів дихання та окуляри для захисту очей від випадкового потрапляння бризок.

Працюючи з клейовим пістолетом, слід поводитися з гарячим клеєм обережно, не торкаючись гарячого металевого наконечника пістолета, бо можна попекти шкіру. Пістолет завжди потрібно вимикати, коли він не використовується, і не залишати його без нагляду, коли він увімкнений. Клей варто наносити рівномірно, оскільки надмірне нанесення може призвести до розповсюдження клею за межі робочої зони. Якщо він потрапив на шкіру, необхідно негайно промити її водою з милом. Деякі клеї можуть викликати алергічні реакції або хімічні опіки, тому завжди варто читати інструкцію перед використанням. Його слід зберігати у недоступному для дітей місці при температурі, зазначеній на упаковці та тримати далеко від вогню та інших джерел тепла, особливо якщо клей є легкозаймистою речовиною.

Завжди потрібно закривати кришку тюбика або флакона з клеєм після закінчення роботи, щоб запобігти висиханню та розливанню клею. Після використання клею робочу поверхню необхідно очистити спеціальним засобом або відповідним розчинником, залежно від типу клею.

Правила техніки безпеки при роботі з лобзиком

Техніка безпеки при роботі з лобзиком вимагає дотримання кількох важливих правил, щоб уникнути травм і працювати безпечно.

Робоча зона повинна бути добре освітлена і мати достатньо місця для безпечного маневрування. Робочий стіл повинен бути стійким, щоб оброблюваний матеріал не зміщувався під час різання. Потрібно одягати захисні окуляри, щоб запобігти потраплянню в очі деревної стружки та металевого пилу та рукавички, щоб захистити руки від порізів і тертя. Заготовка повинна міцно утримуватися лобзиком або спеціальним

затискачем. Не варто тримати її руками тільки під час різання. Необхідно міцно тримати ручку лобзика й тримати пальці подалі від полотна. Перед початком роботи потрібно переконатися, що пиляльне полотно надійно закріплене і не має тріщин. Не потрібно використовувати лобзик, якщо полотно пошкоджене або затупилося. Щоб уникнути пошкодження заготовки та перегріву інструменту, не варто докладати зусиль під час різання та рухати лобзик плавно і повільно. Після роботи інструмент необхідно почистити та зберігати його в сухому місці [4].

Правила техніки безпеки при роботі з шилом

При роботі з шилом потрібно бути дуже обережно. Для шкіри, тканини, дерева та пластику варто використовувати тільки гострі шила. Перед початком роботи потрібно переконатися, що ручка надійно закріплена і не має тріщин, щоб запобігти випадковому зісковзуванню. Голку необхідно тримати тільки за ручку і чітко контролювати напрямок руху. Ніколи не можна спрямовувати голку на пальці або будь-яку іншу частину тіла. Також потрібно одягати захисні рукавички під час роботи з шилом та необхідно уникати розміщення матеріалу занадто близько до місця проколювання.

Шило слід використовувати тільки для свердління отворів. Не можна використовувати його як важіль або для інших невідповідних завдань. Не потрібно свердлити отвори в матеріалах, які можуть бути розчавлені або потріскатися під тиском шила. Щоб захистити полотно, потрібно зберігати його в окремому чохлі або в окремій коробці. При перенесенні леза варто класти його в чохол або вістря донизу. Під час роботи шилом не потрібно відриватися і робити різких рухів, щоб не травмувати себе [4].

2.2. Розробка конспектів уроків з технологій для закладу загальної середньої освіти

Клас: 6

Дата _____

Тема: Новорічно-різдвяні прикраси. Історія різдвяно-новорічних іграшок. Види ялинкових прикрас.

Практична робота: Виготовлення новорічної прикраси з використаних предметів.

Мета:

освітня: засвоєння знань учнями про різдвяно-новорічні іграшки; дослідити історію ялинкових прикрас та їх види; формування вміння та навички виконувати технологічні операції під час процесу виготовлення новорічної іграшки;

розвиваюча: розвивати художній смак, пам'ять, увагу, логічне мислення, вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки;

виховна: формувати в учнів національну самосвідомість, сприяти набуттю ними соціального досвіду, засвоєнню культурної спадщини українського народу та вихованню охайності.

Обладнання і наочні посібники: презентація з історії різдвяно-новорічних іграшок та їх видів; інструкційні картки; картки для емоційного налаштування, картки для філворду, цеглинками ЛЕГО, комп'ютер, лампочка, кольоровий фетр, нитки, олівці, фарби, пензлики, клей.

Тип уроку: комбінований урок.

Хід уроку

1. Організація учнів до уроку.

1.1. Привітання.

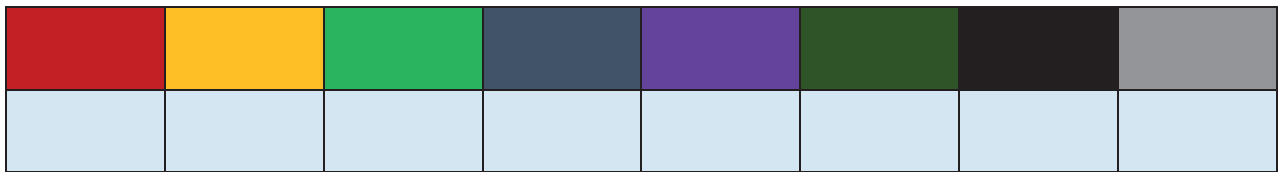
Ось дзвінок сигнал нам дав
Час працювати настав
Тож і ми часу не гаймо,
Працювати починаймо.

Добрий день.

1.2. Емоційне налаштування.

Перш ніж перейде до вивчення теми уроку, спершу підготуємо наш настрій, щоб він був інформативним і цікавим.

Кажуть, що наш вибір кольору символізує те, ким ми є і ким хочемо бути. Оберіть на шкалі колір, який вам найбільше подобається, і поставте позначку «+» у квадратику під ним.

Якщо ваш вибір:

Червоний – ви енергійні й любите бути в центрі будь-якої події. Також можете нести непосильні тягарі.

Жовтий – оптиміст. Ви любите зміни у своєму житті. Ваш девіз: «Що не робиться, все на краще!».

Зелений – Ви амбітні. Для вас важливі високі досягнення. Ви не любите критику і власні невдачі.

Синій – Ви врівноважені. Ви цінуєте дружбу, тому ретельно обираєте друзів. У вас небагато друзів, але вони справжні.

Фіолетовий – Ви задоволені собою і легко долаєте невдачі.

Коричневий – Ви самодостатні, маєте власну думку і не піддаєтеся впливу інших.

Чорний – Ви старанні та не бажаєте змінюватися. Ваш принцип: «Я такий, який я є!».

Сірий – Ви – не дуже активні, намагаєтеся триматися осторонь.

1.3. Підготовка робочих місць.

Перевірте, чи все необхідне лежить у вас на партах: *учитель перераховує необхідне обладнання для уроку.*

2. Актуалізація знань.

2.1. Філфорд.

Зараз я кожному роздаю картки. На них є філфорд, в якому вам потрібно знайти слова, які відносяться до теми «Різдвяно-новорічні свята».

К	Я	И	В	Е	Р	Т	Е	П	В	В
Г	Л	Р	І	Ч	Е	В	Т	Я	В	С
І	И	И	К	У	Т	Я	С	А	І	Х
Р	Н	В	О	В	Д	З	І	Р	Г	У
Ш	К	О	Л	Я	Д	А	Р	І	Р	Д
Т	А	І	З	І	Р	К	А	Н	А	І
И	К	Н	У	Р	А	Д	О	П	Ш	Д
Є	А	Н	И	Д	О	Р	Н	Ш	К	С
Я	С	Ф	Ш	Г	І	Н	С	М	И	Ф

– Так, молодці. Ви чудово впоралися із цим завданням.

3. Мотивація навчальної діяльності.

Серед слів, які ви знаходили, є свято стосунок до якого має іграшка.

– Чи знаєте ви звідки різдвяно-новорічна іграшка прийшла до нас?

– Яку історію пройшла ця прикраса на ялинку?

– Чому їй вдалося міцно «засісти» в серцях людей?

Різдвяно-новорічні іграшки – це головний атрибут для декорування ялинки. З їх допомогою вона стає красивою та прикрашає наші житла, приносячи магії у святкування.

Сьогодні ми спробуємо відповісти на ці питання, пізнати історію новорічної іграшки, дізнаємося про її види та виконаємо практичну роботу,

на якій кожен з вас виготовить свої власну іграшку з використаних незвичних, на перший погляд, матеріалів.

4. Повідомлення теми, мети і завдань уроку.

Тож, сьогодні ми з вами засвоїмо знання про різдвяно-новорічні прикраси, дослідимо історію різдвяно-новорічних іграшки, ознайомимося з їх видами та виготовимо власну новорічну іграшку з матеріалів, що були у вжитку.

5. Повідомлення теоретичних відомостей.

Новорічно-різдвяні прикраси – це декоративні елементи, якими прикрашають оселю, офіс або інші приміщення на честь зимових свят, зокрема Нового року та Різдва. Вони створюють атмосферу свята, тепла та затишку.

Історія новорічних іграшок пов'язана з давніми традиціями прикрашання ялинки, яка з часом стала символом зимових свят. Спочатку святкові дерева прикрашали простими предметами, які символізували природні блага й родючість.

Ось як еволюціонувала традиція новорічних іграшок:

- У середньовічній Німеччині існувала традиція прикрашати зелені дерева до зимових свят. Спочатку це були фруктові дерева, які символізували життєву силу і родючість. Їх прикрашали яблуками, горіхами, печивом, квітами та іншими їстівними речами.

- До XVII століття традиція прикрашання ялинок розвинулася: на дерева почали чіпляти свічки як символ світла та тепла в зимовий час. Пізніше з'явилися перші спеціально створені прикраси: вирізки з паперу, цукерки, бублики, які розвішували на гілках.

- Перші скляні новорічні іграшки з'явилися в Німеччині у XVIII столітті, в регіоні Тюрингія. Це були скляні кульки, які згодом стали популярними завдяки своїй красі та різноманітності. До кінця XIX століття скляні іграшки набули широкої популярності в Європі та Америці.

– На початку XX століття почалося масове виробництво ялинкових прикрас. Кульки, фігурки тварин, сніжинки та інші скляні елементи стали доступними для більшості людей, і їх почали експортувати в інші країни. У цей період з'являються і перші електричні гірлянди.

– Після Другої світової війни через зростаючу популярність та потребу в більш безпечних і економічних прикрасах почалося виготовлення пластикових іграшок. Вони були дешевшими і міцнішими за скляні аналоги.

– Сьогодні новорічні іграшки виробляються з різних матеріалів: скла, пластику, дерева, тканини. Вони мають безліч стилів і тем, щоб відповідати різним інтер'єрам і перевагам. У моду повернулися й екологічні прикраси з натуральних матеріалів – шишок, гілок, сушених фруктів.

Існують різні види новорічних прикрас:

- 1) ялинкові іграшки – різноманітні кульки, фігурки, шишки, які вішають на ялинку. Виготовляються з різних матеріалів, включаючи скло, пластик, дерево тощо;
- 2) гірлянди – світлодіодні чи класичні лампові, вони випромінюють м'яке світло та створюють святковий настрій;
- 3) вінки та композиції – новорічні вінки, які вішають на двері або стіни, можуть бути зроблені з ялинкових гілок, шишок, стрічок та інших елементів;
- 4) свічки – традиційно додають затишку та тепла, їх можна ставити на святковий стіл або використовувати в композиціях;
- 5) фігурки святкових персонажів – Санта-Клаус, ангели, сніговики та інші персонажі, які часто асоціюються із зимовими святами;
- 6) сніжинки та інші паперові вирізки – їх часто вішають на вікна або стіни, вони створюють атмосферу зими та додають легкості.

– У наш час люди особливо готуються до Різдва. У своїх домівках вони створюють магічну атмосферу за допомогою різдвяних прикрас та передають свої традиції святкування цього свята майбутньому поколінню. Найголовнішим атрибутом є ялинка, прикрашена різноманітними іграшками, дощиком та гірляндами. Також у будинку ставлять дідух, який символізує

єдність покоління та подяку за врожай. Ще біля зеленої красуні ставлять вертеп, який розповідає про народження Ісуса, і щоб показати історію цього свята, люди роблять дивовижні вертепи та ходять від хати до хати, прославляючи колядою народжене дитя.

Через любов людей до цього свята, традиція прикрашання помешкань різдвяними прикрасами продовжує розвиватися, втілюючи нові ідеї та технології.

6. Закріплення знань.

6.1. Пошукова інформація «Цікаві факти про новорічні іграшки»

Зараз кожен із вас за допомогою мобільних телефонів пошукає в Інтернеті у цікаві факти про новорічні іграшки.

- Першими прикрасами для ялинки були саме яблука та горіхи, що символізували достаток, родючість і здоров'я. Такі прикраси вішали ще до появи скляних кульок.
- Перші скляні ялинкові кульки з'явилися в німецькому містечку Лауша у XIX столітті. Тамтешні майстри винайшли новий спосіб видування скла, що дозволило створювати кульки. Німецькі прикраси швидко стали популярними у всій Європі.
- У США традиційно використовували попкорн і журавлину, нанизуючи їх на нитку та обвиваючи ялинку. Такі прикраси були доступними, екологічними і мали цікавий вигляд, додаючи атмосферу домашнього тепла.
- Багато сімей мають традицію зберігати улюблені іграшки і передавати їх із покоління в покоління.
- В середині XX століття виробництво пластикових ялинкових прикрас стало популярним через низьку вартість і міцність пластику. Ці іграшки стали справжньою революцією, адже тепер іграшки було важче розбити, і вони стали доступними для багатьох.
- Сучасний тренд на еко-декор приніс моду на прикраси з натуральних матеріалів, таких як дерево, солома, сухоцвіти. Такі прикраси

допомагають зберігати природу, не містять пластику і стають прекрасною альтернативою традиційним прикрасам.

- Найбільша новорічна кулька була створена у 2019 році в Дубаї: її діаметр становив 6 метрів, а вага – понад 1100 кг! Ця величезна прикраса потрапила до Книги рекордів Гіннеса.

Тож, новорічні іграшки не лише прикрашають наші оселі, але й мають багату історію та традиції, які продовжують розвиватися й адаптуватися до нашого часу.

7.Фізкультхвилинка:

<https://www.youtube.com/watch?v=3sg5oJQmlBY>

Ми трішки відпочили, а зараз давайте попрацюємо.

8. Формування умінь і навичок. Практична робота

Перед вами технологічна картка на виготовленні новорічної іграшки «Кумедне зайченя».

Перед тим, як почати виконувати практичну роботу потрібно повторити правила техніки безпеки з фарбами, клеєм та ножицями.

Гра “Так чи Ні з цеглинками ЛЕГО”

А повторювати ми будемо, граючи у гру “Так чи Ні”. Коли ви чуєте правильне правило, то підіймаєте зелену цеглинку ЛЕГО, а як неправильне – червону цеглинку ЛЕГО.

Проводимо гру

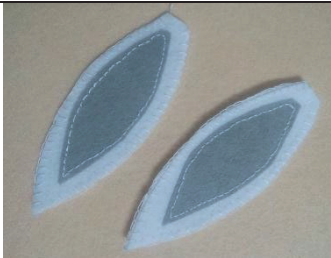
Чудово, тепер ви знаючи техніку безпеку з інструментами, можете виконувати практичну роботу за інструкційною карткою.

Для виготовлення цієї новорічної прикраси потрібні такі матеріали: використана лампочка, кольоровий фетр, нитки, олівці, фарби, пензлики, клей.

Технологічна картка

«Виготовленні новорічної іграшки «Кумедне зайченя»» [33]

№	Послідовність виконання іграшки	Схема виконання іграшки
1.	Для початку, візьмемо лампочку і протremo її за допомогою спирту. Таким чином ми позбудемося забруднень на ній. Наступний етап – фарбування основи. Необхідно нанести шар фарби на лампу, використовуючи пензлик або звичайну мочалку для миття посуду. Також, можна взяти поролон для цього завдання. Він не буде залишати розводи, а це відчутна перевага перед пензликом.	
2.	Простим олівцем наносимо контури малюнка на основу	
3.	Зафарбовуємо чорною фарбою та відкладаємо до повного висихання	
4.	За допомогою шаблонів вирізаємо деталі для вушок	

5.	Зшиваємо деталі вушок за допомогою швів «назад голкою» та «петельний»	
6.	Вирізаємо сердечко та рукавички для декору	
7.	Приклеюємо деталі декору до основи іграшки	
8.	Приклеюємо мотузочку	
9.	Приклеюємо підготовлені вушка	
10.	Тоді наріжте картон кільцями. Ширина коміра капелюха визначається висотою кільця.	
11.	Наріжте нитку на відрізки довжиною 30 см.	

12.	Складаємо нитку навпіл і протягніть її через кільце. Тримайте обидва кінці нитки, щоб вийшло кільце.	
13.	Так переплітаємо всю картонну заготовку.	
14.	Беремо за хвостики всі нитки та перетягуємо їх через кільця.	
15.	На певній відстані від кільця (приблизно 1,5-2 см) туго зав'яжіть весь пучок ниток, а тоді опустіться вниз приблизно на 1 см від вузла і відріжте всю нитку.	
16.	Одягаємо шапочку та оздоблюємо. Наша ялинкова прикраса готова.	

9. Підведення підсумків. Рефлексія

Ось наше сьогоднішнє заняття підбігає до завершення. Тож, підсумуємо, що нового ми сьогодні дізналися та навчилися.

- З яким настроєм ви закінчуєте урок?
- Що нового для себе дізналися?
- Що тобі відомо про історію новорічних прикрас?

– Назви та охарактеризуй основні види ялинкових іграшок.

– Про що сьогодні Ви дізналися вперше?

Підсумовуючи отримані знання на сьогоднішньому уроці, ми можемо сказати, що новорічні іграшки є прекрасними прикрасами на новорічно-різдвяні свята, які допомагають створити магічну атмосферу у наших будинках.

9.1. Аналіз роботи учнів.

Вказати на завершеність робіт, ідею, розміри, охайність виконання.

10. Домашнє завдання.

До наступного уроку повторіть матеріал про види іграшок та підготуйте такі матеріали: фетр помаранчевого та білого кольорів, темні намистини, голки, нитки, ножиці.

11. Прибирання робочого місця і майстерні.

А зараз давайте наведемо порядок на своїх робочих місцях та поприбиваємо їх.

Я прощаюся з вами до наступного уроку.

Клас: 7

Дата _____

Тема: Технологія виготовлення ялинкових прикрас з деревини.
Послідовність виготовлення виробу. Виготовлення деталей виробу прикраси.

Мета:

освітня: засвоїти знання з технології виготовлення ялинкових прикрас з деревини; закріпити знання про пиляння фанери;

розвиваюча: розвивати пізнавальний інтерес, допитливість, образне мислення, творчі здібності, уважність, уяву, естетичний смак, точність, окомір;

виховна: виховувати любов до рідного краю, традицій та ремесел свого народу, акуратність, виконавчу дисципліну, творче ставлення до праці, бажання вивчати минуле, примножувати традиції українського народу.

Обладнання і наочні посібники: презентація «Історичні віхи розвитку ялинкових іграшок», зображення хмари та сонечка, картки для самостійної роботи, фанера (4-5 мм), лобзик, ілюстрації.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Хід уроку

1. Організація учнів до уроку.

1.1. Привітання.

Нас дзвіночок нагадав,
Що до для праці час настав.

1.2. Емоційне налаштування.

Посміхніться собі, подаруйте посмішку своєму сусіду по парті. Я сподіваюся, що у вас буде такий настрій протягом усього уроку. Крім того, посмішка - це ключ до великого успіху.

Які у вас очікування від уроку?

1.3. Підготовка робочих місць.

Перевірте, чи все необхідне лежить у вас на партах: зошит, ручка, олівець.

2. Актуалізація знань.

2.1. Гра “Заверши речення”

Зараз ми з вами повторимо вивчений матеріал за допомогою гри “Заверши речення”.

1. Ручний інструмент, який ріже тонкою, натягнутою пилкою ...
Лобзик.
2. Матеріал, який досить великий і підготовлений для виготовлення з нього виробів ...
Заготовки.

3. Багатошаровий матеріал, що складається з декількох шарів шпону ...
Фанера.

4. Папір для викрійок використовується для розмітки декількох однакових деталей ... *Шаблон.*

5. Тонкі листи деревини, з яких складається фанера ... *Шпон.*

6. Інструмент, який призначений для вимірювання довжини предметів... *Лінійка.*

7. Край (лінія), де починається розмітка заготовки ... *Основа.*

Чудово, ми повторили матеріал, який вивчили на минулих уроках.

3. Повідомлення теми, мети й завдань уроку.

Тож, на сьогоднішньому уроці ви навчитеся користуватися лобзиком – ручним інструментом для роботи з фанерою. За допомогою нього з фанери можна робити різноманітні іграшки, а не тільки ялинкові прикраси. Ось таку іграшку ми будемо робити.

(Вчитель демонструє зразок іграшки).

4. Повідомлення теоретичних відомостей.

4.1. Розповідь з елементами бесіди.

Новий рік — це свято, на яке ми всі з нетерпінням чекаємо. Обов'язковим атрибутом новорічного свята є ялинка, прикрашена яскравими іграшками.

А чи знали ви, що історія новорічної іграшки почалася ще багато століть тому?

Колись давно, в Європі, люди прикрашали свої домівки до Нового року, хоча влада тоді забороняла встановлювати в будинках хвойні дерева. Незважаючи на заборони, традиція прикрашати зелені дерева збереглася й навіть перетворилася на модний звичай у XVI столітті. Матеріали для новорічних прикрас змінювалися з часом.

Спочатку на ялинки вішали яблука, які згодом перетворилися на кульки, а також ставили біля ялинок свічки, які сьогодні замінили електричні гірлянди. Часто прикрашали ялинку солодощами, цю традицію ми теж продовжуємо й до сьогодні. До середини XVIII століття прикраси були їстівними: цукерки, горіхи, фрукти й цукати. Пізніше з'явилися паперові прикраси, а у 1848 році в Німеччині виготовили перші скляні ялинкові кульки.

У XX столітті виробництво ялинкових прикрас активно розвивалося в Чехії, Польщі, США, Японії та інших країнах. З'явилися нові види іграшок: паровозики, машинки, тварини. Популярним став і «дощик» — блискучі нитки, якими прикрашали гілки. На початку 2000-х у моду увійшли саморобні прикраси з природних матеріалів: солом'яні фігурки, паперові сніжинки та ватні фігурки.

Сьогодні у магазинах можна знайти величезний вибір ялинкових прикрас, але іграшки, зроблені своїми руками, завжди мають особливу цінність. Вони наповнені теплом, любов'ю і добрим настроєм. Тож давайте виготовимо прикраси для нашої ялинки самостійно!

Сьогодні ми будемо створювати ялинкову іграшку з деревини – матеріалу, що не лише міцний, але й дає змогу створювати красиві й довговічні вироби. Робота з деревиною – це цікаво і творчо, тож уперед до створення нашої новорічної прикраси!

5. Закріплення знань.

У якому році та де були виготовлені перші ялинкові кульки? (*В 1848, в Німеччині*)

У якому році увійшли в моду саморобні прикраси? (*2000-х роках*)

У якому столітті звичай прикрашати будинок та ставити ялинку переміг після заборони влади? (*XVI*)

6. Робота учнів з карткою для самостійної роботи.

Ознайомтеся з інформацією, що представлена у картках 1 та запишіть її у зошит та запам'ятайте.

Картка 1 <i>Послідовність виготовлення новорічної іграшки з деревини</i>
<i>1. Підготуйте матеріали й інструменти:</i> ● Матеріали: фанера або дошка (деревина), наждачний папір, лак, фарби, нитка або стрічка для підвішування. ● Інструменти: олівець, ножівка або лобзик, шліфувальний блок, кисті для фарбування, пензлик для лаку. <i>2. Підготуйте ескіз:</i> ● Оберіть форму прикраси (наприклад, зірочка, сніжинка, ялинка). ● Намалюйте або обведіть форму на деревині олівцем. <i>3. Виріжте деталі виробу:</i> ● Візьміть лобзик або ножівку для дерева. ● Акуратно виріжте обрану форму по контуру, дотримуючись ліній малюнка.

4. Шліфування:

- Обробіть краї виробу наждачним папером, щоб видалити нерівності та задирки.
- Пройдіться шліфувальним блоком по поверхні, щоб зробити її гладкою.

5. Декорування прикраси:

- Нанесіть фарби або акрилові маркери, додайте святковий орнамент.
- Дайте фарбі висохнути.
- Покрийте виріб тонким шаром лаку для захисту та блиску.

6. Підготовка до підвішування:

- Просвердліть отвір у верхній частині виробу.
- Протягніть крізь отвір нитку або стрічку для підвішування прикраси на ялинці.

Для успішного виконання практичної роботи Вам потрібно вивчити правила безпеки праці з лобзиком, які подані у картці 2.

Картка 2

Правила безпеки праці з при роботі з лобзиком

Під час роботи слід дотримуватися таких правил техніки безпеки:

- *тримайте лобзик перпендикулярно до заготовки;*
- *під час роботи сидіть з прямою спиною;*
- *переміщайте лобзик на рівні свої плечей;*
- *пиляйте рівномірно, не натискаючи занадто сильно, щоб запобігти ламанню пилки;*
- *сила, з якою натискають на пилку, повинна бути такою ж, як олівцем під час малювання;*
- *робіть перерву кожні 3-5 хвилин, щоб дати пилці охолонути.*

Чудово, тепер ви знаючи техніку безпеки з інструментами, можете виконувати практичну роботу. Також можна додавати свої ідеї під час її виконання.

7. Підведення підсумків. Рефлексія

- Яку нову інформацію ви почерпнули для себе?
- Про що хотіли б дізнатися більше?
- Який у вас настрій на закінчення уроку?

Сподіваюсь, що отримані знання на сьогоднішньому уроці, ви використовуватимете для створення цікавого декору на ялинку!

8. Домашнє завдання.

Повторити вивчений на уроці матеріал та скласти вірш або розповідь про свій виріб (іграшку).

9. Прибирання робочого місця і майстерні.

Не забудьте прибрати свої робочі місця.

Прощаюся з вами до наступного уроку.

2.3. Наочні матеріали для вивчення новочасних технік виготовлення новорічних прикрас

Наочні матеріали для вивчення новочасних технік виготовлення новорічних іграшок відіграють важливу роль, бо вони допомагають учням краще зрозуміти методи роботи, техніки та творчі підходи. Проводячи уроки на цю тему, можна використовувати різну наочність: наочні посібники, прикладні роботи (зразки іграшок), відеоматеріали, схеми та шаблони, інструкційні картки, зображення, творчі та цікаві завдання [24; 28].

Для уроків технологій наочні посібники можна використати видруковані (наприклад, плакати, схеми тощо) або використати проєктор,

щоб показати покроковий процес виготовлення різних видів новорічних іграшок. Це допоможе дітям побачити кожен етап роботи, починаючи від вибору матеріалів і закінчуючи декоруванням готової іграшки.

Також учням добре побачити зразок готової іграшки. Наприклад, вчитель може продемонструвати різні зразки виготовлених прикрас до теми: іграшки з фетру, пінопласту або паперу, пластику, скляні тощо.

Ще на сучасних уроках можна використати відеоматеріали. За допомогою них вчитель має змогу продемонструвати покроковий процес виготовлення різдвяно-новорічних іграшок, в учні – наочно спостерігати за кожним кроком роботи від початку до кінця. Також учні можуть освоїти складні техніки, такі як валяння вовни та з'ясувати особливості використання гарячого клею.

Шаблони деталей іграшок (наприклад, для вирізання з фетру) дають дітям чітке уявлення про форму і розмір деталей. Це допоможе учням зробити менше помилок і полегшить роботу усім учасникам освітнього процесу.

Картки з детальним описом кожного кроку завдання (вибір матеріалів, необхідних інструментів, послідовність дій) корисні для самостійної роботи учнів. Вони слугують довідковим матеріалом і не дають їм загубитися в процесі виготовлення.

Кольорові фотографії та інфографіка, що демонструють різні види ялинкових прикрас та способи їх виготовлення, є чудовим способом навчання учнів. Такі матеріали стимулюють творче мислення та натхнення. Також до учнів можна донести багато цікавого та невідомого про ялинкові прикраси за допомогою розповіді та демонстрування зображень.

Також на таких уроках можна використати цікаві та творчі завдання. Вони допоможуть провести урок у цікавій, творчій та доступній формі, на якому учні будуть натхненно працювати. На уроках технологій можна використовувати: ребуси, буквені плутанки, кросворд, сканворд, філворд,

чайнворд, творчі завдання, ігри з цеглинками ЛЕГО, гра “Хрестик та нулик” тощо [15].

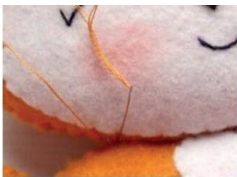
Тож пропоную приклади наочних матеріалів, які можна використовувати під час вивчення теми: “Виготовлення різдвяно-новорічних іграшок”.

Технологічна картка №1

Послідовність виготовлення новорічної іграшки “Лисичка” з фетру [33]

<i>Матеріали</i>		<i>Інструменти</i>
● Фетр різних кольорів (оранжевий, білий, чорний); ● Нитки для шиття (білий, чорний або під колір фетру); ● Наповнювач (синтепон, вата або інший легкий матеріал); ● Шаблони деталей (голова, вуха, хвіст, лапки); ● Стрічка або мотузка для підвішування.		● Голка для шиття; ● Ножиці; ● Клей для тканин або універсальний клей (опціонально); ● Маркер або крейда для розмітки.
<i>№</i>	<i>Послідовність виконання іграшки</i>	<i>Схема виконання іграшки</i>
1.	Підготуйте паперові викрійки для всіх деталей: голови, вух, хвоста, лап та інших декоративних елементів.	Схема виконання іграшки "Лисичка" з фетру. Вона складається з двох частин: верхньої (голова, вуха, лапки) та нижньої (хвіст, декоративні елементи). Кожен елемент позначено кількістю штук (шт.). - Голова: 1 шт. - Вуха: 1 шт. (ліве), 2 шт. (праве) - Лапки: 1 шт. (ліва), 2 шт. (права) - Хвіст: 2 шт. - Декоративні елементи: 1 шт. (серце), 2 шт. (овал), 2 шт. (хвіст), 2 шт. (лапка)

2.	Виберіть фетр відповідного кольору (помаранчевий для тіла лиса, білий для хвоста і грудей, чорний для носа і лап)	
3.	На фетрі обведіть маркером або крейдою візерунок паперу, щоб визначити контур.	
4.	Виріжте по дві деталі для кожної з основних частин: голови, тулуба, хвоста і вух (щоб зробити об'ємну іграшку).	
5.	Виріжте по одній деталі для прикрас (ніс, очі), які будуть прикріплені до верхівки.	
6.	Склейте маленькі деталі між собою за допомогою клейового пістолета або клею. Зшийте всі дрібні деталі білою ниткою, щоб іграшка виглядала акуратніше.	
7.	Прикріпіть очі до мордочки чорною ниткою або пришийте намистинки чи гудзики. Вишийте ротик. Намалюйте рот і очі олівцем для чистоти. Розфарбуйте щоки пастеллю або червоними олівцями. Заточіть маленький червоний стилус і намалюйте щоки лисиці пальцями.	
8.	Зберіть усі деталі. Зшийте вушка, вставте їх в отвір для голови і додайте начинку до обличчя, щоб надати йому об'єму. Переконайтеся, що начинка розподілена рівномірно.	

9.	Далі переходимо до тулуба. Зшийте частини тулуба разом, щоб надати об'єму. Хвіст робиться окремо і пришивається до тулуба.	
10	Зшийте всі частини разом. Використовуйте помаранчеві нитки.	
11	Переконайтеся, що всі деталі надійно з'єднані, а набивка рівномірно розподілена по всій іграшці.	

Творчі завдання допомагають учням проявити та розвинути свої творчі здібності. Тому що, коли учень виконує таке завдання, то розвиває свою креативність, естетичний смак, творчу уяву, самостійність [11; 28].

Творче завдання 1. Створення новорічної екоіграшки

Завдання: створити новорічну екоіграшку, використовуючи лише природні матеріали, такі як шишки, гілки, горіхи, солома, сушені фрукти для її виготовлення.

Метою творчого завдання є навчити учнів працювати з природними матеріалами, розвинути уяву, креативність та усвідомлення важливості екологічного підходу до створення речей, виховати екологічну свідомість та любов до українських традицій.

Наприклад, можна створити ялинкову прикрасу з соснових шишок, пофарбувати їх та додати стрічку для підвішування (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Зразки ялинкових іграшок з соснових шишок

Творче завдання 2. Розробка авторської новорічної прикраси в стилі мінімалізм

Завдання: розробити новорічну прикрасу у стилі мінімалізм, використовуючи максимум три або чотири елементи (матеріал, колір, текстуру, кріплення).

Метою творчого завдання є навчити учнів як використовувати стиль мінімалізму у виготовленні авторських новорічних прикрас та правильного поєднання різних елементів для створення гармонійного виробу, розвивати естетичний смак, уяву, креативність, виховувати любов до трудового навчання.

Наприклад, можна зробити сніжинку з білого фетру з простою ниткою для підвішування, без додаткових прикрас (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Зразки ялинкових іграшок з фетру

Творче завдання 3. Створення рухомої новорічної іграшки

Завдання: виготовити рухому новорічну іграшку, яка взаємодіє з іншими (наприклад, іграшка, які рухається і видає звуки, коли їх торкаються).

Метою творчого завдання є розвивати уяву та творчі здібності учнів, навчити їх основам механіки та використанню простих рухомих елементів у декоративних виробках, а також підкреслити важливість взаємодії між естетичним виглядом і функціональністю іграшок.

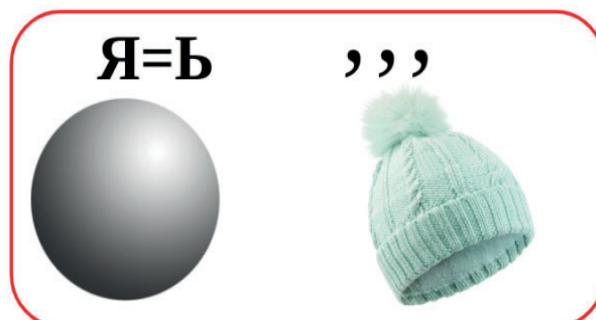
Наприклад, можна створити рухомі прикраси з паперу, що розкручуються на ялинці (рис. 2.3).

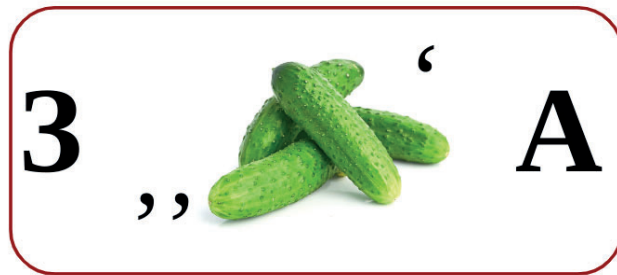
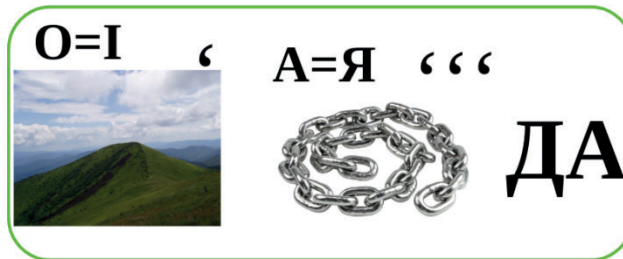

Рис. 2.3. Зразки рухомі прикраси з паперу

Використовуючи *ребуси*, учитель робить урок цікавим. За допомогою них учні можуть розширити та закріпити свої знання на тему, яку вони вивчають на уроці. Також діти можуть розгадувати ребуси в командах та змагатися на швидкість, що сприяє розвитку комунікації та зацікавленості в темі.

Ребус 1. Кулька

Ребус 2. Зірка*Ребус 3. Гірлянда**Ребус 4. Сніговик**Ребус 5. Сніжинка*

Філворди допомагають закріпити термінологію та роблять навчання більш веселим та інтерактивним. Це класний спосіб зацікавити здобувачів освіти темою виготовлення новорічних іграшок та включити їх в освітній процес.

К	Я	И	В	Е	Р	Т	Е	П	В	В
Г	Л	Р	І	Ч	Е	В	Т	Я	В	С
І	И	И	К	У	Т	Я	С	А	І	Х
Р	Н	В	О	В	Д	З	І	Р	Г	У
Ш	К	О	Л	Я	Д	А	Р	І	Р	Д
Т	А	І	З	І	Р	К	А	Н	А	І
И	К	Н	У	Р	А	Д	О	П	Ш	Д
Є	А	Н	И	Д	О	Р	Н	Ш	К	С
Я	С	Ф	Ш	Г	І	Н	С	М	И	Ф

Чайнворд для теми виготовлення новорічних прикрас може включати основні терміни, пов'язані з матеріалами, інструментами, процесами виготовлення та декоративними елементами.

Чайнворд 1. Виготовлення новорічних прикрас

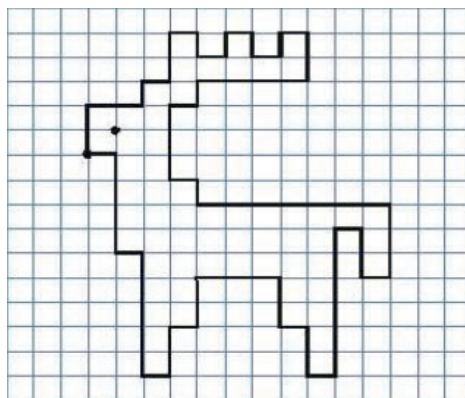
				5			1
4		9					
						6	
							2
			10			7	
		8					
			3				

1. Який елемент декору можна використовувати для імітації снігу або для додавання зимового ефекту на ялинкових іграшках? (*Сніг*)

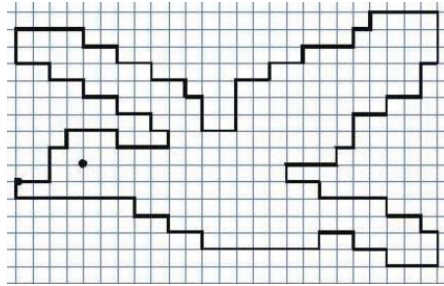
2. Як називається вид декоративної стрічки, якою обмотують гілки ялинки або прикрашають вироби для створення святкової атмосфери? *(Гірлянда)*
3. Як називається техніка декорування, що передбачає нашарування кольорових тканин або паперу на основний фон? *(Аплікація)*
4. Яке дерево є символом новорічних свят? *(Ялинка)*
5. Назвіть традиційний святковий символ, який часто стає темою новорічних іграшок та може прикрашати верхівку ялинки. *(Ангел)*
6. Як називається покриття, яке додає блиску виробу та захищає його від пошкоджень? *(Лак)*
7. Як називається матеріал, з якого часто роблять основу для новорічних прикрас, він легкий, доступний і піддається фарбуванню? *(Картон)*
8. Який інструмент є необхідним для вирізання деталей з тканини, паперу чи картону для іграшок? *(Ножниці)*
9. Як називається пристрій або предмет, який використовується для обробки матеріалів під час виготовлення виробів? *(Інструмент)*
10. Назвіть декоративний елемент, який можна використовувати для створення візерунків та написів на поверхні новорічних іграшок. *(Трафарет)*

Графічні диктанти можна використати, щоб розвинути просторове мислення, точність та увагу. А виконавши його, учні можуть побачити, яку іграшку ми будемо сьогодні виготовляти [10].

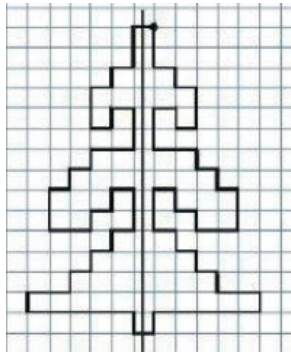
Графічний диктант 1. Олень

Графічний диктант 2. Пташка

Графічний диктант 3. Ялинка

Ці всі види наочних матеріалів допоможуть вчителю провести пізнавальний, цікавий, креативний, доступний та творчий урок, на якому сучасні діти будуть із задоволенням отримувати нові знання та виготовляти різні вироби. Також використання наочності сприяє кращому розумінню процесу виготовлення новорічних іграшок та допомагає розвинути творчу уяву, естетичний смак, креативність та практичні навички учнів.

Висновки

Отже, виконавши магістерську роботу, можна зробити такі висновки:

Дослідивши історію появи новорічних іграшок, ми з'ясували, що у різні часи люди прагнули прикрашати дерева до святкування. Сама ж традиція наряджати ялинку виникла у Європі у XVI столітті. Спочатку це були дари яблука та солодоці, які згодом трансформувалися у всім відомі нам новорічні іграшки.

Ялинкові оздоби з часом змінювалися відповідно до культурного та технологічного прогресу: від простих прикрас минулих епох до вишуканих виробів сьогодення. Змінювалися не лише технології виготовлення, а й значення та символіка святкових традицій. Крім того, їхня історія відображає зміни в матеріалах, способах виготовлення та естетичних смаках. Таким чином це підкреслює важливість для людей новорічно-різдвяних прикрас для створення святкової та магічної атмосфери у період цих свят.

Нині ж процес виготовлення новорічно-різдвяних прикрас є дуже популярним та актуальним. Це заняття не тільки сприяє розвитку естетичного почуття, але й створює відчуття зв'язку з традиціями та передає святковий настрій і атмосферу. Створення новорічних прикрас стала важливою частиною нашої культурної спадщини, а українці не лише виготовляють прикраси, але й продовжують традиції різдвяно-новорічних святкувань, додаючи до них власний творчий внесок. Враховуючи цей аспект, виготовлення нових іграшок також може бути одним з елементів освітнього процесу, зокрема, для розвитку практичних і творчих навичок учнів.

Ялинкові прикрас можна розділити на такі види: ялинкові кулі, світлові гірлянди, блискучі гірлянди, різноманітні фігурки, підвіски, верхівки ялинок та різдвяні вінки. Також усі іграшки класифікують за такими критеріями: розміром; формою; стилем; способом кріплення; способом виготовлення; матеріалом; колірною гамою; технологією виготовлення і їхнім

призначенням. Таке розмаїття ялинкового декору дає можливість створювати неповторний святковий настрій, із врахуванням індивідуальних вподобання та стилі оздоблення. Новорічні прикраси можуть бути як купленими, так і зробленими власноруч. Починаючи з матеріалів, із яких виготовлені іграшки, до різних технік їх створення – кожен тип прикраси робить свій внесок у святкову атмосферу. Крім того, поділ за формою та колірною гамою дає змогу адаптувати декор до особливостей інтер'єру та традицій святкування і створює неповторну атмосферу, яка стане ідеальною для кожної родини.

Проаналізувавши модельні навчальні програми для 5-9 класів, ми бачимо, що тема «Виготовлення новорічних іграшок» вивчається у кожному класі. Тому процес викладання цієї теми є важливою складовою розвитку творчих і практичних навичок учнів. Він не тільки допомагає учням засвоїти навчальний матеріал, а й сприяє розвитку творчого мислення, креативності, вмінню працювати в команді та підвищує екологічну свідомість. Для досягнення успіху в цьому процесі вчителі повинні застосовувати різноманітні сучасні інтерактивні методи й техніки викладання, щоб провести цікаві уроки технологій, за допомогою яких можна зацікавлювати та творчо розвивати учнів.

Розроблені конспекти уроків для 6 та 7 класу складаються з підготовчого етапу для створення нових прикрас, а також підготовки матеріалів та інструментів. Робота на уроці зосереджена на розвитку творчих здібностей учнів, формуванні навичок роботи з підручними матеріалами, вихованні естетичного смаку та культури праці. Конспекти уроків містять чітку структуру навчання створення ялинкових прикрас, покрокові завдання, інтерактивні методи навчання та поради щодо підготовки матеріалів і творчих завдань для учнів.

З цією метою підготувала різні види наочних матеріалів: технологічну картку, ребуси, різні буквені плутанки: сканворд, філворд, чайнворд, творчі завдання та графічні диктанти. Завдяки їм учитель може провести пізнавальне, цікаве, творче і доступне заняття, на якому учні із задоволенням

здобудуть нові знання та створять різноманітні вироби. Використання цих матеріалів також сприяє кращому розумінню процесу створення новітніх іграшок та допоможе розвинути почуття, естетичний смак, креативність і практичні навички дітей.

Виконання поставлених завдань дало змогу глибше зрозуміти історію, технології та сучасні тенденції у створенні новорічних прикрас, що сприятиме ефективному впровадженню цих знань в освітній навчальний процес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонович Є. А., Проців В. І., Свид С. П. Художні техніки у школі: навч. метод. посіб. Київ: ІЗМН, 1997. 312 с.
2. Бербец В. В., Бербец Т. М., Дубова Н. В. Проектно-технологічна діяльність учнів на уроках професійного навчання: теорія і методика. Київ: Науковий світ, 2003. 172 с.
3. Бойчук А. М. Естетичне виховання школярів через трудове навчання. // Технологічна освіта. 2021. № 1. С. 75-82.
4. Ботюк О. Ф. Деревинознавство. навч. посіб. Тернопіль: Астон, 2002. 100 с.
5. Волкова Н. І. Психологія творчості у навчанні учнів загальної середньої школи. Львів: Світ, 2020. 305 с.
6. Гудзь О. М. Навчання ручним технікам як засіб розвитку естетичного смаку. // Педагогічні науки. 2020. № 8. С. 43-49.
7. Іваненко Т. В. Засоби розвитку творчих здібностей учнів на уроках трудового навчання. Житомир, 2020. 176 с.
8. Історія новорічної іграшки. URL: <https://mezinpark.com.ua/holovna/istoriya-novorichnoji-ihrashky/>
9. Історія ялинкової кульки. URL: <https://ocnt.com.ua/istoriya-yalinkovoi-kulki/>
10. Карпюк, В. М. Педагогіка творчості: сучасні підходи та методи. Дніпро: ДНУ, 2021. 188 с.
11. Козак І. В. Проектна діяльність учнів у контексті формування творчих здібностей. Одеса: ПНПУ, 2022. 215 с.
12. Кoberник О. М. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: навч. посіб. Умань: СПД Жовтий, 2008. 216 с.
13. Коцюбинський М. Ялинка. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=1055>
14. Литвин С. О. Виготовлення сучасних новорічних прикрас у навчальному процесі. Тернопіль: ТНПУ, 2022. 159 с.

15. Мазур І. М. Методи інтерактивного навчання у викладанні трудового навчання. // Технології навчання. 2019. № 2. С. 33-39.
16. Матеріалів для створення незвичних новорічних прикрас своїми руками. URL:https://tvoemisto.tv/news/10_materialiv_dlya_stvorenniya_nezvychnyh_novorichnyh_prykras_svoimyy_rukamy_67684.html
17. Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Кільдеров Д. Е., Мачача Т. С., Юрженко В. В., Луп'як Д. М.). URL:https://osvita.ua/doc/files/news/831/83160/Tekhnol_5-6-kl_Kilderov_ta_in_14_07.pdf
18. Модельна навчальна програма «Технології. 7-9 клас» для закладів загальної середньої освіти (автор Мачача Т. С.). URL:https://osvita.ua/doc/files/news/896/89685/Tekhnolohiyi_7-9-kl_Machacha_26_07_2023_1.pdf
19. Назаренко В. О. Виготовлення сучасних прикрас у закладах загальної середньої освіти. // Педагогічні інновації. 2022. № 3. С. 52-59.
20. Нікітін Р. О. Використання інноваційних технологій у трудовому навчанні учнів. Київ: Наукова думка, 2018. 275 с.
21. Новорічні майстер-класи. URL:<https://www.happytime.kiev.ua/uk/novorichni-mayster-klasi/>
22. Оригінальних паперових прикрас для ялинки. URL:<https://osvitoria.media/experience/10-oryginalnyh-paperovyh-prykras-dlya-yalynky/>
23. Презентація до теми: "Історія новорічної ялинкової прикраси". URL:<https://naurok.com.ua/prezentaciya-do-temi-istoriya-novorichno-yalinkovo-prikrasi-312801.html>
24. Пустовіт А. І., Харченко Л. М. Методика навчання трудового навчання. Вінниця: ВДПУ, 2018. 245 с.
25. Рибак Л. І. Декоративно-прикладне мистецтво в освіті: інноваційні методи навчання. Івано-Франківськ: Прикарпатський нац. ун-т, 2021. 225 с.

26. Романюк О. В. Розвиток екологічної свідомості в учнів через технології виготовлення виробів із вторинних матеріалів. // Наукові записки. 2021. № 3. – С. 83-89.
27. Савчук М. В. Розвиток творчого потенціалу учнів засобами декоративно-прикладного мистецтва. Львів: ЛНУ, 2022. 206 с.
28. Соколов І. П. Виготовлення новорічних прикрас як елемент навчання творчих навичок учнів. Харків: Харківська політехніка, 2022. 180 с.
29. Щербак, Д. С. Психолого-педагогічні аспекти творчого розвитку школярів. Харків: Видавництво ХНУ, 2022. 196 с.
30. Ялинкові прикраси: які види бувають та як вибрати найкращі? URL: <https://www.telegraf.in.ua/advertisement/10123706-jalinkovi-prikrasi-jaki-vidi-buvajut-ta-jak-vibrati-najkraschi.html>
31. Яровий М. І. Навчальні проєкти з виготовлення декоративних виробів. Полтава: Полтавський нац. пед. ун-т, 2021. 155 с.
32. Яценко О. Г. Креативне навчання у трудовій освіті. Київ: Ніка-Центр, 2019. 178 с.
33. Як зробити новорічні іграшки своїми руками. URL: https://rivne.babyservice.ua/staty/yak_zrobiti_novorichni_igrashki_svoyimi_rukami.html